

Сергій Клімови4

ЗНІМИ VR-ОКИ

Роман-торнадо

Київ

УДК 821.161

К49

Сергій Клімови4

К49 Зніми VR-оки : роман-торнадо. – Київ : Видавництво Ліра-К,
2024. – 300 с.

ISBN 978-617-520-889-2

Роман-торнадо! Бойова кицька-біоробот на службі країні, віртуальне місто під бузковим небом і підготовка землян до подорожі на Марс. Шпійонська історія успіху, зради, сімейних стосунків і любові у першому в українській літературі кіберпанковому романі-подорожі. Що робити, коли загрожують твоїй сім'ї? Коли підступно вбили твого наставника? Коли внутрішні демони не дають спокою? Три жінки різного віку дають свої відповіді на ці питання в українській фантастиці ближнього прицілу. У центрі тексту симбіоз нового і старого, протистояння давніх духів Батьківщини та штучного інтелекту віртуального суперполіса Компостелли, космічна гонка і шпійонські ігри в Україні середини ХХІ століття. Яким же чином кішка Моана та її подруга Северина впораються з викликами, що постали перед ними? Життя кидає героїв по всій планеті, змушуючи повсякчас робити важкий вибір.

УДК 821.161

ISBN 978-617-520-889-2

© Сергій Клімови4, 2024

© Видавництво Ліра-К, 2024

Таллі, Стаху, Северині

*Летіла мушка,
більше не летить,
Зненацька опинилась у кулоні,
Сидить у бурштиновому полоні
(до порятунку залишалась мить).
До вічності приклеєний хітин,
Напівпрозора тінь у формі тільця,
Сегменти, рудименти, жвальця, крильця,
Фасеток візерунок і судин.*

Тут і далі — вірші Олександра Коржа

Інтра

У відпустці завжди добре. Навіть якщо вона така короткотермінова, як у Германа Траттнера. Але домашнє повітря вдвічі прискорює і фізичне, і душевне відновлення. Медик третього гебіргз-дивізіону Вермахта вдихнув повні груди карпатських квітневих запахів, потягнувся та спустився з ганку рідної з дитинства хати. Мав пару днів, щоб провідати діда у Гошеві – родовому селі його матері, що у Галицькому передгір'ї Бескидів. І ось він тут: прибув із колегами вчора ввечері.

Дідо вельми зрадів їм, нагодував та напоїв наливкою. Проговорили до середини ночі, а це для старенького було неабияким випробуванням. Утім, полковому медику гірських єгерів було що розповісти: чотири роки війни за плечима, як-не-як. Старий, колишній служилий австро-угорської армії, уважно слухав, а онук – викладав: щоправда – без подробиць, одну за одною історії. Як недонаступали на Львів, як захоплювали Нарвік на, власне, півночі Європи, як ішли до Мурманська, як служили в околицях Лїлехаммера, як зривали деблокаду Петербурга, обізваного більшовиками Ленінградом.

Весна 1943 року хоч і не радувала ані Траттнера, ані його співтоваришів успіхами на фронтах, але «совети» перейшли в контр-наступ по всій східній лінії – відпочити вдома перед новим перекиданням кудись на схід все ж треба було. Та й герр Гауптман йому дозволили. І взяти із собою навіть Бруно та Ойгена – також. Вони все одно доїхати до свого Тїроля і назад не встигли б за ті кілька дїб, що отримали на звільнення від служби. А від Могилєва до Галичини не так уже й далеко. Герман, звісно, любив усіх інших своїх колег із гірської дивізії зі щитом Нарвіка на лівому передпліччі, але іноді й від них потрібно відпочити.

Доки його хлопці ще спали, Герман вирішив прогулятися на базар. Він ішов вулицею села, періодично киваючи зустрічним: і знайомим, і незнайомим. Німецька форма викликала у людей обережну повагу. За той рік, що тут встигли похазяїнувати «червоні», місцеві добряче запам'ятали смак окупації, як і стиль керування поляків. Напозір із Вермахтом жилося спокійно-насторожено, а місцевий партактив устиг утекти, як тільки запахло смаженим улїтку 41-го.

Тепло цього року настало рано. Сонце яскраво світило людям, ніби наказуючи радіти кожному прожитому дню. Узбїччям

текли потічки від талого снігу. До базару лишалося ще десь пів милі, коли Траттнер опустився на коліно, щоби перешнурувати черевика. Устаючи, ніби ненароком залишив шматок оголошення в щілині стовпа. Потім він випрямився й направився туди, де було чути стриманий гул голосів: і місцевих, і паломників, які приїхали вклонитися Гошівській Божій Матері.

Ринок від часу його останнього візиту в 39-му суттєво не змінився. Лише додалося значно більше товарів кольору фельдграу, що вказувало на взаємовигідну комунікацію постачальників Вермахта з місцевими торговцями. Ну і гебреїв майже не стало. Траттнер намагався не думати, що з ними робили галицькі айнзатцгрупи. Біля торговища він купив шматок хліба і кухоль молока, обперся на чийсь паркан і ще раз удихнув запах села. Обережно ковтнув біле питво. Оглядівся. Ні з чим не можна сплутати з'єданого в один аромат кіз'яків, тютюну, трав та бринзи.

Герман знову із задоволенням подумав, що дуже вдало розжився в Нарвіку на британські десантні черевики, у яких і ходив вже котрий рік, коли начальство не бачило. Тим більше, що в чоботах по горах не дуже вже й пошуруєш. О! Цього хлопа він бачив неподалік, коли займався шнуруванням. Треба впевнитися, що то не випадковість.

Наступну чверть години він провів, походжаючи рядами та розглядаючи товари. Нарешті знайшов ятку, яка була йому потрібна. Зі свічадом.

– Йой! Що це таке, господине? – він указав на різьблену скриньку із чимось полотняним усередині.

Власниця ятки, товста негарна гуцулка, почала швидко й незрозуміло переповідати про маску, яку Траттнер узяв до рук. Цей не новий реквізит для участі у вертепі був явно призначений, щоби символізувати персонажа жінки-унтерменши, тобто циганки: тонка дерев'яна рама, розділена на чверті лініями очей і носа, із натягнутою на місці щік і лоба старою грубою тканиною тілесного кольору, великі губи, окреслені по-дівочому вилиці, а навколо дірок для очей – грубо вимальовані чорні вії. Траттнер мазнув поглядом у дзеркало – так і є. За ним стежить той самий лайдак!

Військовослужбовець Вермахта вийняв із кишені складений інструмент. Хороший, якісний ніж, давно вже списаний герром каптенармусом. Розкрив його. Гуцулка зблідла. Герман уваж-

но глянув на неї, взяв руків'ям уперед і простягнув продавчині. Її хапальний рефлекс спрацював майже безвідмовно. Траттнер відпустив лезо, зачинив ляду скриньки, мовчки підхопив її під пахву і, не озираючись, попрямував собі далі. За відданим – не жалкував: не останнє ж бо.

Для чого він, гірський егер, це зробив, – і сам достоту не знав. Мабуть орнаменти на дерев'яних боках цього витвору наївного мистецтва сподобались. Ще трішки пройшовшись рядами, «вирулив» із базару і попрямував у бік дому. Хлопці, мабуть, уже повставали. Час і в гори. Чоловік на хвильку зупинився й оглядівся, поклав скриньку до наплічника. У вікні однієї з хат неподалік майдану з'явилася ступка з товкачем.

*Поразка, безнадія, дія, лють –
Вертає меч у випростану руку,
Полегли оживають, і течуть
Події у зворотньому керунку.*

**Directory A:/Sev/
Шедевр присмерка
(2036/06/13 – 2036/09/26)**

Континент: Європа
Місто: Київ
Локація: Троєщина
По шедевр

Під вечір ставало до біса зимно. Доводилося ховати пальці до рукавів струйової, але надто куценької курточки. Кліматичні вибрики давалися взнаки. Подумала про давнього друга Кажана. Обличчям хлопа донедавна можна було підкислювати чай. І така скорботна міміка не полишала його тижнями. Другана можна було зрозуміти. На вітвар мети покладено роки навчання, брудної роботи і цілісінький еверест понижень від Кіпера, тому так і хочеться стукнути їхнього сенсея! Людині вже вісімнадцять, а за спиною ані професії, ані родини, ані кохання – лише пара-трійко друзів, подібних до цього гіка: схиблених на присмерканстві фріків. От і живи у таких умовах в очікуванні на шанс, коли старий набридлий учитель нарешті скаже, що ти готовий до фінального випробування перед представленням конклаву.

Северина, намагаючись не шуміти, втягнула в себе цівку коктейлю крізь соломинку. У сутінках білили боки пластівки, з якої дівчина цідила солодко-нудотну густину. Та вона не зважала на те, що купленого залишилося тільки на ковток. Усю увагу привертав жовтавий квадрат вікна на п'ятому поверсі троєщинської панельки. Поки що сидіти на парковій лаві було майже комфортно. Дівчина чекала, коли світло згасне, аби вийти на лінію перетинання. Але досі кухня з вазоном візуально майже випромінювала тепло.

А Кіпер не поспішав. І правда, для чого відпускати від себе висококваліфіковану, а головне, дармову робочу силу? Зламати картку з кешем? Кажан. Змінити адресу і ПІБ отримувача цінної бандеролі? Кажан. Зробити ін'єкцію в код приреченого ван-пейджера? Кажан. Замовити не надто чисту в юридичному сенсі закладку товару? Кажан. Заразити малвар'ю могилянський кампус? Знову Кажан! Ідеальна палонька-в-грошах-копалонька. Нарешті терпець перестав гартувати та з гуркотом увірвався – днями падаван влаштував сенсею галасливу істеріку з вимогою

допустити його до шедедру – якоїсь справи, що стала б гідною перепусткою молодому присмерку до Мережі.

Якщо вже потрапив у TRT, то з неї – лише вперед ногами. Але вписатися туди нелегко. «Тенета праведних» уже не перший десяток років були таким собі уособленням літературних анонімів – тих, ім'я яким – Легіон.

На відміну від вигаданих Гаїв Фоксів сучасності спільноту будували на прагматичному сплаві соціального капіталу та користі – звичайної людської любові до пластикових банкнот. Організація була одним із найбільших угруповань присмерків – осіб, які у змозі використати інтернет-технології та «продукти» комусь на шкоду. Типова антисоціальна мережа.

Гакерами людей називати було неприйнятно: вони ж – не поліційні запродавці! Це минулого століття таке слово було несамовито притягальним – зараз же воно позначало лише найманців силових структур і корпорацій. Справжні «праведні» – не такі (Северина пишлась тим, що допомагає їм)! По-перше, термін – застарів. По-друге, кому не хочеться уникнути злої слави? По-третє, хоча й людська натура за пів сотні років існування Інтернету і не сильно змінилася, усе ж реалії стали зовсім іншими: багато штучного інтелекту, саморухомого транспорту і розумних речей, потяг до фізичного самопокращення гаджетами, ДР – доповнена реальність. А ще – величезне розмаїття софту й заліза: навіть на найрозбещеніший смак.

Кіпер погодився і видав Кажанові замість тези адресу у спальному районі.

– Підеш, – казав він – і зламаєш сервозапори. Коли зайдеш туди, – казав він, – знайдеш на кухні каблучку з головою вовка. А потім – ушивайся звідти, – казав він. – Власне, факт дистанційного відкриття дверей із секретом уже можна вважати Чином, Шедевром. Та про те, для чого ця прикраса, – знати тобі не треба.

Це було кілька днів тому, у п'ятницю, тринадцятого червня. Северина одразу відчула, як змінився емоційний стан Кажана, коли той отримав завдання. Хлоп засів за вивчення предмету атаки. В оселі жив чоловік середніх років. Періодично приходила прибиральниця. Двері там були справді непростими – повноцінний розумний дім, а точніше – квартира. Увесь поверх і простір навколо вікон проглядалися камерами, теплодетекторами та реєстраторами руху, працювали розпізнавачі «свій – чужий». А потрапити всере-

дину можна було або ввівши відбиток пальця і показавши рогівку свого ока, або в старому стилі – набравши 15-значний змішаний код.

Робота закипіла. І в одному з численних чатів Компостелли хтось міг би у ті дні побачити буденний діалог.

<log>

LineTT:

18:37

– Браття, чи не завалюсь часом у когось трішки сарани та гудзиків?

K@br0n:

19:12

– @LineTT, маю гудзики маленькі по три, а великі – по п'ять за штуку. Реквізити скинув в особисті.

LSDFG:

20:46

– @LineTT, якщо хочеш, то передам тобі з okazji стареньку та надійну саранину?

LineTT:

23:03

– @K@br0n, @LSDFG – дякую, хлопці)))) Усім відписала...

</log>

Ось над п'ятнадцятизначним кодом і вирішив попрацювати Кажан. Уже пізніше Северина задумалася, чому досі наймають для прибирання людей, якщо для цього існують роботи? На першому етапі друзі змогли обшукати речі клінінг-аса, коли та пішла до басейну. Код, написаний на звичайному папірці, було зафіксовано. Також до сумки жінки причепився «гудзик». Так називали самопересувний засіб несанкціонованого зняття інформації на шести лапках із камерою і мікрофоном. Ще кілька діб пішло на те, аби Кажан за допомогою своєї «комахи» зміг вивчити розклад дня господаря квартири, обшукати кухню і знайти, де лежить каблучка, яка, імовірно, була потрібна чоловікові для роботи.

Фінальну операцію було призначено на четвер, коли у потенційної жертви планувався вихідний день, а каблучка лежала вдома. Северина запаслася аудіокнигами: їй, приміром, захотілося зрозуміти, чому з'їхали дахом читачі всього світу за таємни-